

САДРЖАЈ

Др Ратомир Ћировић

1. ПРЕДГОВОР ЗА ШЕСТО ИЗМЕЊЕНО И ДОПУЊЕНО ИЗДАЊЕ	19
---	-----------

Вера Бјелица

2. ПРЕДМЕТ ОПОРЕЗИВАЊА	23
-------------------------------------	-----------

Уводне напомене о изменама прописа о ПДВ у делу који се односи на предмет опорезивања од 4, односно 15. октобра 2015. године	23
--	----

2.1. Испорука добара и пружање услуга у земљи	24
--	-----------

2.1.1. Промет добара	25
----------------------------	----

2.1.1.1. Пренос права располагања на добрима	26
--	----

2.1.1.2. Испорука воде, електричне енергије, гаса и енергије за грејање, односно хлађење	28
--	----

2.1.1.3. Пренос права располагања на добрима уз накнаду на основу прописа или другог акта државног органа, органа територијалне аутономије или локалне самоуправе	29
---	----

2.1.1.3.1. Продаја добара у поступку принудне наплате	29
---	----

2.1.1.4. Предаја добара по основу уговора о продаји са одложеним плаћањем по којем се право располагања преноси отплатом последње рате, затим по уговору о лизингу, односно закупу, по уговору на основу којег се плаћа провизија при продаји, по уговору о комисиону и консигнацији ...	30
--	----

2.1.1.5. Испорука добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала испоручиоца, ако се не ради само о додацима и другим споредним материјалима	32
--	----

2.1.1.6. Пренос права располагања на грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката	40
--	----

2.1.1.7. Пренос власничког удела на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката сматра се прометом добара	44
--	----

2.1.1.8. Размена добара за друга добра или услуге	45
---	----

2.1.1.9. Промет добара без накнаде	45
--	----

2.1.1.9.1. Узимање добара која су део пословне имовине пореског обвезника за сопствену потрошњу, за личне потребе оснивача, запослених и других лица	46
--	----

2.1.1.9.2. Сваки други промет добара без накнаде	48
--	----

2.1.1.10. Прекомерни кало, растур, квар и лом	50
---	----

2.1.2. Промет услуга	50
-----------------------------------	-----------

2.1.2.1. Промет услуга је свако нечињење и трпљење	52
--	----

2.1.2.2. Пренос, уступање и давање на коришћење ауторских и сродних права, патената, лиценци, заштитних знакова као и других права интелектуалне својине	52
--	----

1) Промет лиценци и других права врши привредни субјект из земље	54
2) Промет лиценци и других права врши страно правно лице	54
3) Домаће лице платило је аванс страном лицу – испоручиоцу лиценце	56
2.1.2.3. Пружање услуга уз накнаду на основу прописа државних органа, органа територијалне аутономије или локалне самоуправе	57
2.1.2.4. Услуга стављања на располагање особља	58
2.1.2.5. Услуге научних скупова и семинара који се наплаћују путем котизација	58
2.1.2.6. Предаја добара произведених или састављених по налогу наручиоца од материјала наручиоца	59
2.1.2.7. Размена услуга за добра или услуге	59
2.1.2.8. Предаја јела и пића за конзумацију на лицу места	60
2.1.2.8.1. Топли оброк који послодавац обезбеђује запосленом у својим просторијама	60
2.1.2.9. Промет услуга без накнаде	61
2.1.2.9.1. Употреба добара која су део пословне имовине пореског обвезника, за личне потребе оснивача, власника, запослених и других лица	61
2.1.2.9.2. Пружање услуга које порески обвезник изврши без накнаде за личне потребе оснивача, власника, запослених или других лица	62
2.1.2.9.3. Употреба добара и пружање услуга без накнаде у пословне сврхе пореског обвезника	62
2.1.3. Споредне испоруке добара и услуга и испоруке у низу	63
2.1.4. Испоруке добара и услуга код којих се сматра да промет добара и услуга није извршен због чега су изузете од опорезивања	66
2.1.4.1. Пренос целокупне или дела имовине (члан 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ	66
2.1.4.1.1. Прописани услови у моменту преноса целокупне или дела имовине нису се мењали	67
2.1.4.1.2. Новине код преноса целокупне или дела имовине	68
2.1.4.1.3. Обавеза интерног обрачуна ПДВ постоји само за она добра и услуге који су у поседу стицаоца на дан престанка услова	69
2.1.4.1.4. Опрема и објекти за вршење делатности, као и улагања у објекте у смислу члана 32. Закона о ПДВ не подлежу обавези интерног обрачуна ПДВ	69
2.1.4.1.5. Право на одбитак претходног пореза по основу интерног обрачуна ПДВ	70
2.1.4.1.6. Преносилац имовине дужан је да стицаоцу достави све податке који се односе на добра и услуге	71
2.1.4.2. Замена добара у гарантном року	73
2.1.4.3. Изузимање од опорезивања бесплатног давања уобичајених количина пословних узорака рекламног материјала и других поклона мање вредности	73
2.1.4.4. Остале испоруке које се не сматрају прометом добара и услуга и не подлежу ПДВ	73
2.1.4.5. Донације у новцу нису предмет ПДВ	74
2.1.5. Накнада за промет добара и услуга као услов за ПДВ	74
2.1.6. Промет извршен у земљи као услов за ПДВ	75
2.1.7. Промет извршен од стране пореског обвезника, као услов за ПДВ	75
2.1.8. Промет извршен у вези са обављањем делатности пореског обвезника, као услов за ПДВ	76
2.2. Увоз добара	77
Др Ратомир Ђировић	
3. ПОРЕСКИ ОБВЕЗНИК И ПОРЕСКИ ДУЖНИК	78
3.1. Дефиниција пореског обвезника према Закону о ПДВ	79

3.1.1. Самосталност у обављању делатности	80
3.1.2. Промет добара и услуга у оквиру обављања делатности	81
3.1.2.1. Основна и споредне делатности	83
3.1.3. Промет добара и услуга у циљу остваривања прихода	84
3.2. Домаћа лица обвезници ПДВ	85
3.3. Мали порески обвезник	86
3.4. Државни органи као порески обвезници	90
3.5. Пољопривредници као порески обвезници	92
3.6. Страно лице као порески обвезник	94
3.7. Порески дужници према Закону о ПДВ	96
3.7.1. Порески обвезник је увек и порески дужник, осим када обавезу плаћања ПДВ има друго лице	97
3.7.2. Порески пуномоћник као порески дужник страног лица за ПДВ	97
3.7.3. Порески дужник – прималац добара и услуга од страног лица	102
3.7.3.1. Порески дужник прималац добара и услуга – обвезник ПДВ, ако страног лице није одредило пореског пуномоћника	103
3.7.3.2. Порески дужник – обвезник ПДВ лице које наплаћује накнаду у име и за рачун страног лица ако прималац добара и услуга није обвезник ПДВ	105
3.7.3.3. Порески дужник – прималац добара и услуга који није обвезник ПДВ, у случају када накнаду за промет који му врши страног лице не наплаћује обвезник ПДВ у име и за рачун тог страног лица	107
3.7.4. Порески дужник – лице које у рачуну неовлашћено искаже ПДВ	108
3.7.5. Порески дужник – лице које увози добра из иностранства	108
3.7.6. Порески дужник – прималац добара или услуга, за промет секундарних сировина и услуга које су непосредно повезане са тим добрима	109
3.7.7. Порески дужник – прималац добара за промет грађевинских објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката	117
3.7.8. Порески дужник – прималац добара и услуга из области грађевинарства, обвезник ПДВ, за промет извршен од стране обвез- ника ПДВ	124
3.7.9. Порески дужник – прималац електричне енергије и природног гаса који се испоручују преко преносне, транспортне и дистрибутивне мреже	131
3.7.10. Порески дужник – прималац хипотековане непокретности код реализације хипотеке	133
3.7.11. Порески дужник – прималац предмета заложног права код реализације уговора о залози	136
3.7.12. Порески дужник – прималац добара и услуга над којим се спроводи извршење у извршном поступку	137
3.7.13. Порески дужник – стицалац имовине или дела имовине чији је пренос извршен у складу са чланом 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ	140

Др Ратомир Ђировић

4. МЕСТО И ВРЕМЕ ПРОМЕТА ДОБАРА И УСЛУГА И УВОЗА ДОБАРА..... 143

4.1. Место промета добара	144
4.1.1. Место у којем се добро налази у тренутку слања или превоза до примаоца	145
4.1.2. Место уградње или монтаже добра	146
4.1.3. Место у којем се добро налази у тренутку испоруке, ако се испоручује без отпреме, односно превоза	146
4.1.4. Место пријема електричне енергије, природног гаса и енергије за грејање, односно хлађење	146

4.1.5. Место пријема воде, електричне енергије, природног гаса и енергије за грејање, односно хлађење, за крајњу потрошњу	147
4.1.6. Место промета добара у случају комисионе и консигнационе продаје	147
4.2. Место промета услуга	148
4.2.1. Услуге које се опорезују према месту у којем пружалац услуга обавља делатност	148
4.2.2. Услуге које се не опорезују према седишту пружаоца услуга	150
4.2.2.1. Услуге у вези са непокретностима	150
4.2.2.2. Услуге превоза	151
4.2.2.3. Услуге за које се местом промета сматра место где је услуга стварно пружена	155
4.2.2.3.1. Услуге из области културе, уметности, спорта, науке и образовања, забавно-естрадне и сличне услуге	156
4.2.2.3.2. Споредне услуге у области транспорта	156
4.2.2.3.3. Услуге које се врше на покретним стварима	157
4.2.2.4. Услуге за које се местом промета сматра место у којем прималац услуге обавља делатност	157
4.2.2.4.1. Услуге изнајмљивања покретних ствари, осим превозних средстава на основу rent-a-car уговора	158
4.2.2.4.2. Пружање телекомуникационих услуга	159
4.2.2.4.3. Преузимање обавезе да се у потпуности или делимично одустане од вршења неке делатности или коришћења неког права	160
4.2.2.4.4. Услуге у области економске пропаганде	161
4.2.2.4.5. Услуге у вези са преносом, уступањем и давањем на коришћење ауторских права и других права интелектуалне својине	162
4.2.2.4.6. Услуге банкарског, финансијског пословања и пословања у области осигурања и реосигурања, осим изнајмљивања сефова	163
4.2.2.4.7. Услуге саветника, инжењера, адвоката, ревизора и сл.	163
4.2.2.4.8. Услуге обраде података и уступања информација, укључујући и информације о пословним поступцима и искуству, као и давање информација телефоном или на други начин	166
4.2.2.4.9. Услуге стављања на располагање особља	167
4.2.2.4.10. Услуге клиничког испитивања лекова и медицинских средстава	168
4.2.2.4.11. Услуге омогућавања приступа мрежама природног гаса, преноса електричне енергије, грејања, односно транспорта и дистрибуције путем тих мрежа	169
4.2.2.4.12. Услуге пружене електронским путем и радио и телевизијске услуге	169
4.2.2.4.13. Услуге посредовања приликом пружања услуга за које се местом промета сматра место у којем прималац услуге обавља делатност	171
4.2.2.5. Услуге посредовања	171
4.3. Место увоза добара	172
4.4. Време промета добара и услуга и увоза добара	172
4.4.1. Време извршења промета добара и увоза добара	172
4.4.2. Време извршења промета услуга	174
4.4.2.1. Појединачно пружање услуга	174
4.4.2.2. Временски ограничене и неограничене услуге	174
4.4.2.3. Услуге за које се издају периодични рачуни и делимичне услуге	175

Др Ратомир Ћировић

5. НАСТАНАК ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ 176

5.1. Настанак пореске обавезе за промет који врши обвезник ПДВ, осим за промет услуга из члана 5. став 3. тачка 1) Закона о ПДВ.....	177
5.1.1. Настанак пореске обавезе за извршени промет добара и услуга.....	178
5.1.2. Настанак пореске обавезе за извршену наплату, односно плаћање пре промета добара и услуга (аванси).....	180
5.2. Настанак пореске обавезе за промет услуга из члана 5. став 3. тачка 1) Закона о ПДВ који врши обвезник ПДВ.....	181
5.3. Настанак пореске обавезе за промет страног лица, осим за промет услуга из члана 5. став 3. тачка 1) Закона о ПДВ.....	182
5.4. Настанак пореске обавезе за промет услуга из члана 5. став 3. тачка 1) Закона о ПДВ који врши страног лице.....	182
5.5. Настанак пореске обавезе код увоза добара.....	184

Вера Бјелица

6. ПОРЕСКА ОСНОВИЦА И ПОРЕСКА СТОПА 185

6.1. Пореска основица.....	185
Уводне напомене о изменама прописа у делу који се односи на пореску основицу, који се примењују од 15. октобра 2015. године.....	185
6.1.1. Накнада за испоручена добра или извршене услуге, као пореска основица.....	187
6.1.1.1. Накнаде које не чине основицу за обрачун ПДВ.....	190
6.1.2. Јавни приходи који се урачунавају у пореску основицу.....	191
6.1.3. Споредни трошкови који се урачунавају у пореску основицу.....	191
6.1.4. Износи које не садржи пореска основица.....	193
6.1.4.1. Попуст и друга умањења цена који се не урачунавају у пореску основицу.....	193
6.1.4.2. Износи које обвезник наплаћује у име и за рачун другог лица не урачунавају се у пореску основицу, ако се ти износи преносе другом лицу.....	193
6.1.5. Пореска основица у случају исказивања продајне цене са ПДВ и у случају авансне наплате.....	196
6.1.6. Пореска основица код размене добара и услуга.....	198
6.1.7. Основицом за обрачун ПДВ код промета добара и услуга који чине улог у привредно друштво сматра се тржишна вредност тих добара и услуга без ПДВ.....	199
6.1.8. Пореска основица код промета добара и услуга без накнаде, који су изједначени са прометом уз накнаду.....	200
6.1.9. Пореска основица код превоза путника аутобусима од стране лица које нема место стварне управе у Републици.....	202
6.1.10. Пореска основица код првог преноса права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима.....	203
6.1.11. Пореска основица за обрачун ПДВ, код промета грађевинских објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, који се врши у складу са чланом 10. став 2. тачка 2. Закона о ПДВ, са ПДВ (мада се фактички не плаћа ни ПДВ а ни порез на пренос апсолутних права).....	204
6.1.12. Пореска основица за промет употребљаваних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета.....	204
6.1.13. Пореска основица код лицитације.....	204
6.1.14. Пореска основица код увоза добара.....	205
6.1.14.1. Пореска основица код увоза добара која је обвезник привремено извезао.....	205
6.1.15. Накнадна измена пореске основице.....	205

6.1.15.1. Накнадно повећање пореске основице	206
6.1.15.2. Накнадно смањење пореске основице	210
6.1.15.3. Накнадна измена пореске основице за увоз добара	215
6.1.16. Обрачун промета добара и услуга исказног у страним валутама, тзв. „валутна клаузула“	215
6.2. Пореска стопа	216
Уводне напомене о изменама прописа о ПДВ у делу који се односи на пореске стопе које се примењују од 15. октобра 2015. године	216
6.2.1. Општа пореска стопа	219
6.2.2. Посебна пореска стопа	219
6.2.2.1. Шта се сматра хлебом, пекарским производима, млеком, млечним производима, брашном, шећером и јестивим масноћама животињског и биљног порекла и медом, који се опорезују по посебној стопи ПДВ од 10%	220
6.2.2.2. Шта се сматра свежим, расхлађеним и смрзнутим воћем, поврћем, месом, изнутрицама и другим кланичним производима, рибом и јајима који се опорезују по стопи од 10%	223
6.2.2.3. Шта се сматра житарицама, сунцокретом, сојом, шећерном репом и уљаном репицом, који се опорезује по стопи од 10%	226
6.2.2.4. Шта се сматра лековима, укључујући и лекове за употребу у ветерини који се опорезују по стопи од 10%	227
6.2.2.5. Шта се сматра ортотичким и протетичким средствима која се опорезују по посебној стопи ПДВ од 10%	228
6.2.2.6. Шта се сматра медицинским средствима – производима који се хируршки уграђују у организам, који се опорезују по стопи од 10%	231
6.2.2.7. Шта се сматра материјалом за дијализу који се опорезује по стопи од 10%	232
6.2.2.8. Шта се сматра ђубривима, средствима за заштиту биља, семеном за репродукцију, компостом са мицелијумом, комплетном крмном смешом за исхрану стоке и живом стоком, који се опорезују по стопи од 10%	232
6.2.2.9. Шта се сматра уџбеницима који се опорезују по стопи од 10%	235
6.2.2.10. Шта се сматра наставним средствима која се опорезују по стопи од 10%	236
6.2.2.11. Шта се сматра дневним новинама, које се опорезују по стопи од 10%	238
6.2.2.12. Шта се сматра монографским и серијским публикацијама на које се плаћа ПДВ по стопи од 10%	239
6.2.2.13. Шта се сматра услугом смештаја у угоститељским објектима за смештај у складу са законом којим се уређује туризам, домовима и камповима, која се опорезује по стопи од 10%	242
6.2.2.14. Примена пореске стопе од 10% на услуге које се наплаћују путем улазница	243
6.2.2.15. Промет топлотне енергије за потребе грејања	244
6.2.2.16. Пренос права располагања на стамбеним објектима, економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, као и власничким уделитема на тим добрима, опорезује се по стопи од 10%	244
6.2.2.17. Услуге које претходе испоруци воде за пиће водоводном мрежом, као и воде за пиће, осим флаширане	245
6.2.2.18. Пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода	246
6.2.2.19. Управљање комуналним отпадом	246
6.2.2.20. Одржавање чистоће на површинама јавне намене	246
6.2.2.21. Одржавање јавних зелених површина и приобаља	247
6.2.2.22. Превоз путника и њиховог пратећег пртљага	247

6.2.2.23. Управљање гробљима и погребне услуге	248
6.2.2.24. Примена пореске стопе од 10% код увоза добара.....	248

Вера Бјелица

7. ПОРЕСКА ОСЛОБОЂЕЊА..... 249

7.1. Пореска ослобођења за промет добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза (члан 24. Закона).....	249
Напомене у вези са изменама пореских прописа, у делу који се односе на пореска ослобођења са правом на претходни порез, од 15.10.2015. године.....	249
7.1.1. ПДВ се не плаћа на превозне и остале услуге које су повезане са увозом добара, ако је вредност тих услуга садржана у основици за обрачун ПДВ.....	253
7.1.2. ПДВ се не плаћа на извозне испоруке добара.....	253
7.1.3. ПДВ се не плаћа на добра која инострани држављанин носи са собом у свом пртљагу.....	255
7.1.4. ПДВ се не плаћа на унос добара у слободну зону, превозне и друге услуге корисницима слободне зоне и промет добара и услуга у слободној зони.....	255
7.1.5. Промет добара која су у поступку царинског складиштења.....	257
7.1.6. ПДВ се не плаћа на отпремање добара у слободне царинске продавнице и испоруку добара из тих продавница.....	258
7.1.7. ПДВ се не плаћа на услуге оплемењивања, оправке или уградње производа, који се отпремају у иностранство.....	259
7.1.8. ПДВ се не плаћа на превозне и друге услуге које су у непосредној вези са извозом, транзитом или привременим увозом добара.....	261
7.1.9. ПДВ се не плаћа на услуге међународног превоза лица у ваздушном саобраћају.....	262
7.1.10. ПДВ се не плаћа на испоруке летилица за међународни саобраћај, као и на промет добара и услуга намењених потребама ових летилица.....	263
7.1.11. ПДВ се не плаћа на услуге међународног превоза лица бродовима у речном саобраћају.....	265
7.1.12. ПДВ се не плаћа на испоруке бродова који се користе у међународном саобраћају као ни на испоруке добара и услуга у вези са њиховим коришћењем.....	265
7.1.13. ПДВ се не плаћа на испоруке злата Народној банци Србије.....	266
7.1.14. ПДВ се не плаћа на добра и услуге намењене дипломатским и конзуларним представништвима и међународним организацијама.....	267
7.1.15. ПДВ се не плаћа на промет добара и услуга који се врши у складу са уговорима о донацији закљученим са државном заједницом Србија и Црна Гора.....	272
7.1.16. ПДВ се не плаћа на промет добара и услуга у складу са уговорима о кредиту, односно зајму закљученим између државне заједнице Србија и Црна Гора, односно Републике и међународне финансијске организације, односно друге државе.....	277
7.1.17. ПДВ се не плаћа на промет добара и услуга који се врши на основу међународних уговора, ако је тим уговорима предвиђено пореско ослобођење.....	280
7.1.18. ПДВ се не плаћа на услуге посредовања у промету добара и услуга који су ослобођени ПДВ са правом на одбитак претходног пореза.....	281
7.1.19. Пореско ослобођење на авансне наплате промета добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза.....	283
7.2. Пореска ослобођења за промет добара и услуга без права на одбитак претходног пореза (члан 25. Закона).....	283

Уводне напомене у вези са изменама прописа о ПДВ, које се односе на пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, од 25.10.2015. године	283
7.2.1. ПДВ се не плаћа на одређене банкарске услуге у промету новца и капитала	286
7.2.2. ПДВ се не плаћа на промет услуга осигурања и реосигурања	286
7.2.3. ПДВ се не плаћа на промет земљишта (пољопривредног, шумског, грађевинског, изграђеног или неизграђеног), као и на давање у закуп тог земљишта	287
7.2.4. ПДВ се не плаћа на промет објеката, осим код првог преноса права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима и код промета у складу са чланом 10. став 2. тачка 2) Закона	289
7.2.5. ПДВ се не плаћа на услуге закупа станова ако се користи за стамбене потребе	290
7.2.6. ПДВ се не плаћа на промет удела, хартија од вредности, поштанских вредносница, таксених и других важећих вредносница по њиховој утиснутој вредности у Републици	292
7.2.7. ПДВ се не плаћа на промет поштанских услуга од стране јавног предузећа, као и са њима повезаних испорука добара	292
7.2.8. ПДВ се не плаћа на услуге које пружају здравствене установе, лекари, стоматолози, затим на услуге и испоруке зубних протеза, људских органа и др.	293
7.2.9. ПДВ се не плаћа на услуге социјалног старања и заштите деце и одраслих ..	297
7.2.10. ПДВ се не плаћа на услуге смештаја и исхране ученика и студената	297
7.2.11. ПДВ се не плаћа на услуге образовања (предшколско, основно, средње, више и високо)	298
7.2.12. ПДВ се не плаћа на услуге из области науке и културе, спорта и физичког васпитања, као ни на услуге верског карактера	300
7.2.13. ПДВ се не плаћа на услуге јавног радиодифузног сервиса, осим услуга комерцијалног карактера	304
7.3. Пореска ослобођења код увоза добара (члан 26. Закона)	305
Уводне напомене у вези са изменама прописа о ПДВ, у делу који се односи на пореска ослобођења код увоза добара, од 25.10.2015. године	305

Вера Бјелица

8. ПРЕТХОДНИ ПОРЕЗ .....

8.1. Појам претходног пореза	308
Уводне напомене о изменама прописа о ПДВ у делу којим је уређен претходни порез, а које се примењују од 15. октобра 2015. године	308
8.2. Услови за одбитак претходног пореза	310
8.2.1. Први и основни услов за одбитак претходног пореза	311
8.2.2. Други услов за одбитак претходног пореза	312
8.2.2.1. Право на претходни порез код авансног плаћања	321
8.2.2.2. Право на претходни порез код услуга из члана 5. став 3. тачка 1) Закона (ауторских и сродних права, патената, лиценци, заштитних знакова, као и других права интелектуалне својине)	323
8.2.2.3. Право на претходни порез код увоза добара	324
8.2.2.4. Право на одбитак претходног пореза може да оствари порески дужник из члана 10. став 1. тачка 3) и став 2. Закона о ПДВ	326
8.2.2.4. Право на претходни порез на ПДВ надокнаду	334
8.3. Изузимање од права на одбитак претходног пореза	334

8.3.1. Изузимање од права на одбитак претходног пореза по основу обављања промета из члана 25. Закона о ПДВ (пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза)	334
8.3.2. Изузимање од права на одбитак претходног пореза у складу са чланом 29. Закона о ПДВ.	334
8.3.2.1. Изузимање од права на одбитак претходног пореза по основу набавке, производње и увоза путничких аутомобила и других превозних средстава	336
8.3.2.2. Изузимање од права на одбитак претходног пореза за издатке по основу репрезентације обвезника	339
8.3.2.3. Изузимање од права на одбитак претходног пореза по основу издатака за исхрану и превоз запослених, односно других радно ангажованих лица за долазак на посао, односно одлазак са посла	341
8.4. Подела претходног пореза и сразмерни порески одбитак.	342
8.4.1. Подела претходног пореза према економској припадности	343
8.4.1.1. Поступак код пријема рачуна или другог документа за набавку добара и услуга у пореском периоду	343
8.4.1.1.1. Набавка добара, односно примање услуга по једном рачуну у целини извршена за обављање промета добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза (рачуни разврстани у групу 1)	345
8.4.1.1.2. Набавка добара, односно примање услуга у целини извршена за обављање промета добара и услуга без права на одбитак претходног пореза (рачуни разврстани у групу 2)	346
8.4.1.1.3. Набавка добара, односно примање услуга по једном рачуну извршена и за потребе обављања промета добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза и за потребе обављања промета добара без права на одбитак претходног пореза (рачуни разврстани у групу 3.А.1. и групу 3.А.2)	347
8.4.2. Подела претходног пореза према сразмерном учешћу промета – сразмерни порески одбитак (рачуни разврстани у групу 3.Б)	348
8.4.2.1. Начин утврђивања сразмерног пореског одбитка.	351
8.4.3. Обавеза или могућност утврђивања сразмерног одбитка претходног пореза	353
8.4.3.1. Обвезник ПДВ који редовно одобрава новчане позајмице другим привредним субјектима уз наплаћивање камате, дужан је да врши поделу претходног пореза и утврђује сразмерни порески одбитак	353
8.4.4. Пример утврђивања претходног пореза код обвезника ПДВ чија је пре-тежна делатност са правом на претходни порез	356
8.4.5. Пример утврђивања претходног пореза код обвезника ПДВ чија је пре-тежна делатност ослобођена ПДВ без права на претходни порез.	359
8.4.6. Исправка сразмерног одбитка претходног пореза на крају године.	363
8.4.6.1. Начин на који се врши исправка сразмерног пореског одбитка на крају године	363
8.5. Исправка одбитка претходног пореза приликом измене (смањење) пореске основице (члан 31. Закона о ПДВ)	369
8.6. Исправка одбитка претходног пореза на основу одлуке пореског или царинског органа (члан 31а Закона)	374
8.7. Исправка одбитка претходног пореза за опрему и објекте за вршење делатности и за улагања у сопствене или туђе објекте за вршење делатности (члан 32. Закона о ПДВ)	376
8.8. Исправка одбитка претходног пореза, коју врши стицалац опреме и објеката за вршење делатности (члан 32. став 4. Закона о ПДВ)	385
8.9. Накнадно стицање права на одбитак претходног пореза за опрему и објекте за вршење делатности (члан 32а Закона)	388

8.10. Стицање права на одбитак претходног пореза код евидентирања за обавезу плаћања ПДВ (члан 326 Закона)	390
8.11. Застарелост права на одбитак претходног пореза	391

Др Ратомир Ђировић, Иван Антић, др Петар Бабић и Весна Боровић

9. ПОСЕБАН ПОСТУПАК ОПОРЕЗИВАЊА .....

9.1. Мали порески обвезници	395
9.2. Пољопривредници	396
9.2.1. Увод – опште напомене	396
9.2.2. Дефинисање пољопривредника у Закону о ПДВ	397
9.2.3. Пољопривредни и шумски производи и пољопривредне услуге	399
9.2.4. Остваривање права на ПДВ надокнаду по основу промета пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга	402
9.2.5. Признаница и откупни лист	406
9.2.6. Евидентирање ПДВ надокнаде, попуњавање пореске пријаве	408
9.2.7. Обавеза обавештавања надлежног пореског органа од стране обвезника о пољопривреднику који није евидентиран у систем ПДВ а који му је у претходној календарској години извршио промет пољопривредних производа	409
9.2.8. Робна размена, кооперација, измена пореске основице и обрачун ПДВ	410
9.3. Туристичке агенције	413
9.3.1. Туристичке агенције које у потпуности примењују члан 35. Закона	415
9.3.1.1. Место вршења јединствене туристичке услуге	416
9.3.1.2. Настанак пореске обавезе и пореска основица	419
9.3.1.3. Право на одбитак претходног пореза	424
9.3.1.4. Обрачун и плаћање ПДВ	428
9.3.1.5. Пореска пријава – Образац ПП ПДВ	431
9.3.1.6. Садржина рачуна	432
9.3.1.7. Евидентирање промета преко фискалне касе	433
9.3.1.8. Евиденције о ПДВ	435
9.3.1.9. Књижење по систему двојног књиговодства	436
9.3.2. Туристичке агенције које врше услуге сопственим средствима	438
9.3.2.1. Место промета услуга	438
9.3.2.2. Пореска основица	439
9.3.2.3. Пореска стопа	440
9.3.2.4. Право на одбитак претходног пореза	441
9.3.2.5. Обрачун и плаћање ПДВ	442
9.3.2.6. Садржина рачуна и пореске евиденције	442
9.3.3. Туристичке агенције које врше посредовање у туристичким услугама	443
9.3.3.1. Место промета услуга	450
9.3.3.2. Пореска основица и стопа	450
9.3.3.3. Обрачун ПДВ и пореза на приходе од непокретности код туристичких агенција које посредују приликом изнајмљивања соба путницима по уговору са физичким лицем – закуподавцем	451
9.3.3.4. Пореска пријава – Образац ПП ПДВ	451
9.3.4. Туристичке агенције које делимично примењују члан 35. Закона	452
9.3.5. Туристичке услуге као добици у наградним играма	453
9.4. Половна добра, уметничка дела, колекционарска добра и антиквитети	454

9.4.1. Опорезивање промета половних моторних возила у смислу члана 36. Закона о ПДВ	456
9.4.1.1. Шта подразумева појам „бављење“ прометом половних моторних возила	456
9.4.1.2. Услови које обвезник ПДВ, који се бави прометом половних моторних возила, мора да испуњава да би се применило правило опорезивања разлике	457
9.4.1.3. Утврђивање пореске обавезе код обвезника ПДВ који се баве прометом половних возила у складу са измењеним чланом 36. Закона о ПДВ	458
9.4.1.3.1. Промет половног возила који је опорезив ПДВ	458
9.4.1.3.2. Промет половног возила који је опорезив порезом на пренос апсолутних права	461
9.4.2. Опорезивање промета половних добара (осим половних моторних возила), уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета	463

Др Славољуб Станић

10. ПОРЕСКА ОБАВЕЗА ПО НАПЛАЋЕНОМ ПОТРАЖИВАЊУ 466

10.1. Услови и поступак за прелазак обвезника ПДВ на систем наплате	466
10.1.1. Укључивање обвезника ПДВ у систем наплате	466
10.1.2. Када се не може применити систем наплате	469
10.2. Шта се сматра наплатом потраживања, у смислу Закона о ПДВ	470
10.2.1. Наплата у готовом новцу	471
10.2.2. Наплата преко текућег рачуна	471
10.2.3. Наплата пријемом чека	472
10.2.4. Наплата путем платне картице	472
10.2.5. Наплата путем менице	473
10.2.6. Наплата путем компензације	474
10.2.7. Измиривање обавезе променом повериоца	474
10.2.8. Измиривање обавезе заменом добара, односно услуга	475
10.2.9. Остали видови наплате потраживања	475
10.3. Престанак система наплате	476
10.3.1. Престанак система наплате на захтев обвезника	476
10.3.2. Престанак система наплате по сили закона	476
10.3.3. Обавезе по основу ПДВ у случају престанка система наплате	477
10.4. Рачуноводствено евидентирање система наплате	477
10.5. Закључно разматрање	480

Др Ратомир Ћировић

11. ЕВИДЕНТИРАЊЕ И БРИСАЊЕ ИЗ ЕВИДЕНЦИЈЕ ОБВЕЗНИКА ПДВ 485

11.1. Евидентирање обвезника ПДВ који испуне законом прописани услов.	486
11.2. Лица која могу да се евидентирају за ПДВ	488
11.3. Могућност евидентирања пољопривредника у систем ПДВ	489
11.4. Стицање права на одбитак претходног пореза код евидентирања за обавезу плаћања ПДВ	490
11.5. Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ	494
11.6. Промена пореског периода	495
11.6.1. Промена пореског периода – календарски месец у календарско тромесечје	495
11.6.2. Промена пореског периода – календарско тромесечје у календарски месец	496
11.7. Подношење евиденционе пријаве надлежној филијали Пореске управе	497

11.8. Садржина и начин попуњавања евиденционе пријаве (ЕППДВ)	498
11.9. Издавање потврде о извршеном евидентирању за ПДВ	503
11.10. Измене података из евиденционе пријаве значајних за обрачунавање и плаћање ПДВ	503
11.11. Поступак брисања из Регистра обвезника ПДВ	503
11.11.1. Исправка одбитка претходног пореза обрачунаог на набавну вредност залиха, датих аванса и основних средстава на дан брисања из евиденције ПДВ	506
11.12. Санкције за неподношење евиденционе пријаве ПДВ	511

Др Петар Бабић

12. ИЗДАВАЊЕ РАЧУНА .....

12.1. Обавеза издавања рачуна	512
12.1.1. Обвезници ПДВ који су дужни да издају ПДВ рачун	513
12.1.2. Лица која стекну статус обвезника ПДВ, обавезна су да издају ПДВ рачун почев од наредног дана од дана стицања статуса обвезника	514
12.1.3. Обвезници ПДВ који нису дужни да издају ПДВ рачун	514
12.1.4. Лица која нису обвезници ПДВ не издају ПДВ рачун	520
12.2. Облик, рок издавања и садржина рачуна	520
12.2.1. Рок за издавање рачуна	522
12.2.1.1. Рок за издавање рачуна за услуге чије је трајање дуже од годину дана	523
12.2.1.2. Рок за издавање рачуна за сукцесивне испоруке добара и услуга	524
12.2.1.3. Рок за искоришћење права на претходни порез по рачунима из претходних година (застарелост права на претходни порез)	524
12.2.2. Садржина рачуна	525
12.2.2.1. Рачун за опорезив промет добара и услуга	525
12.2.2.2. Рачун за промет добара и услуга који је ослобођен ПДВ по члану 24. Закона о ПДВ	531
12.2.2.3. Рачун за промет добара и услуга за који је прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза по члану 25. Закона о ПДВ	534
12.2.2.4. Рачун за промет добара и услуга који не подлеже опорезивању	535
12.2.2.5. Рачун за промет добара и услуга који је делом опорезив, делом ослобођен ПДВ, односно који не подлеже опорезивању	537
12.2.2.6. Рачуни за промет добара и услуга без накнаде	538
12.2.2.7. Обрачун увоза у своје име а за туђ рачун	539
12.2.2.8. Привремене и коначне ситуације	540
12.2.2.9. Рачун за промет добара и услуга када се плаћање врши применом „валутне клаузуле“	542
12.2.2.10. Рачун за префактурисане трошкове	543
12.2.2.11. Авансни рачун	547
12.2.2.12. Рачун за промет добара у поступку принудне наплате и у судском извршном поступку	554
12.2.2.13. Књижно одобрење у случају повраћаја купљене робе	554
12.2.2.14. ПДВ рачун приликом повраћаја непродате робе уз „нови промет“ (купац враћа робу продавцу а не долази до испостављања књижног одобрења, односно измене основице у смислу члана 21. Закона)	557
12.2.2.15. Рачуни за промет добара и услуга на који је ПДВ утврђен решењем пореског органа у поступку контроле	558

12.3. Други рачуни и обрачуни које издаје и саставља обвезник ПДВ за извршен промет добара и услуга	558
12.3.1. Рачун који се издаје иностраном примаоцу	558
12.3.2. Рачун који издаје обвезник који евидентира промет преко фискалне касе	560
12.3.3. Признаница која се издаје пољопривреднику	560
12.3.4. Рачун који издаје туристичка агенција	562
12.3.5. Рачун код промета половних добара, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета	563
12.3.6. Рачун који се издаје лицу које има право на рефакцију ПДВ	564
12.4. Интерни рачуни и интерни обрачун ПДВ	564
12.4.1. Интерни рачуни код употребе добара и услуга у пословне и неопословне сврхе	564
12.4.2. Интерни рачун за услуге које врше страна лица	565
12.4.3. Интерни обрачун који врше порески дужници из члана 10. став 2. Закона	568
Интерни обрачун инвеститора (по коначној ситуацији извођача радова)	570
12.5. Исправка рачуна	571
12.5.1. Исправка грешке када је у првобитном рачуну исказан већи износ ПДВ	571
12.5.2. Исправка грешке када је у првобитном рачуну исказан мањи износ ПДВ	573
12.5.3. Која лица не могу да врше исправку рачуна	574

Др Ратомир Ћировић

13. ЕВИДЕНЦИЈА, ОБРАЧУН И КЊИЖЕЊЕ ПДВ	576
13.1. Обавеза вођења евиденције и обрачуна ПДВ	576
13.2. Евиденција ПДВ према пореским прописима	577
13.2.1. Основна евиденција за контролу обрачунавања и плаћања ПДВ	579
13.2.2. Трансакције (промене) које се не уносе у пореске евиденције	582
13.2.3. Књига издатих рачуна	584
13.2.4. Књига примљених рачуна	590
13.2.5. Књиге издатих и примљених рачуна за специфичне врсте промета	594
13.2.6. Повезаност књига издатих и примљених рачуна са пореском пријавом (Образац ПП ПДВ)	595
13.3. Вођење евиденције у Књизи издатих и Књизи примљених рачуна	598
13.3.1. Састављање прегледа обрачуна ПДВ на основу података из књига издатих и примљених рачуна	619
13.4. Посебне евиденције ПДВ	623
13.5. Евиденција ПДВ по прописима о рачуноводству	626
13.5.1. Пример књижења ПДВ по примљеним и издатим рачунима и другим документима	629
13.5.2. Састављање прегледа обрачуна ПДВ на основу података из књиговодствене евиденције	639
13.6. Евиденција наплаћених, односно плаћених аванса	641
13.6.1. Обавеза издавања авансног рачуна и његова садржина	643
13.6.2. Евиденција аванса када је у једном пореском периоду примљен аванс а у другом извршен промет	644
13.6.3. Евиденција и обрачун ПДВ на плаћени аванс	647
13.7. Рок за чување пореске евиденције	649

Др Петар Бабић

14. ПОРЕСКИ ПЕРИОД, САСТАВЉАЊЕ ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ, ОБРАЧУН И ПЛАЋАЊЕ ПДВ	650
14.1. Састављање пореске пријаве, обрачун и плаћање ПДВ	650

14.1.1. Лица која су обавезна да подносе пореску пријаву	651
14.1.1.1. Обвезници ПДВ	651
14.1.1.2. Порески дужници који нису обвезници ПДВ.	655
14.1.1.3. Порески пуномоћник и страна лица	656
14.1.2. Рок за подношење пореске пријаве	659
14.1.3. Порески период за који се подноси пореска пријава	659
14.1.3.1. Промена пореског периода	662
14.1.3.1.1. Промена пореског периода из календарског месеца у календарско тромесечје ...	662
14.1.3.1.2. Промена пореског периода из календарског тромесечја у календарски месец	663
14.1.3.1.3. Промена пореског периода код обвезника који су у 2013. години први пут отпочели обављање делатности	664
14.1.4. Надлежни порески орган којем се подноси пореска пријава	664
14.1.5. Измене Обраzca ППДВ, Садржина и начин попуњавања пореске пријаве	665
14.1.5.1. Промет добара и услуга и друге активности о којима се не исказују подаци у Образцу ПП ПДВ	667
14.1.5.2. Подаци који се исказују у пореској пријави – Образцу ПП ПДВ	678
14.1.6. Преглед обрачуна ПДВ по издатим и примљеним рачунима и Образац ПП ПДВ	715

Ђурђина Бркић

15. ПОВРАЋАЈ, РЕФАКЦИЈА И РЕФУНДАЦИЈА ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ ... 719

15.1. Повраћај ПДВ	719
15.2. Рефакција ПДВ	722
15.2.1. Рефакција ПДВ страном обвезнику	722
15.2.2. Рефакција ПДВ хуманитарним организацијама	725
15.2.3. Рефакција ПДВ традиционалним црквама и верским заједницама	727
15.2.4. Рефакција ПДВ дипломатским и конзуларним представништвима и међународним организацијама	729
15.2.5. Рефакција ПДВ страном држављанину	731
15.2.5.1. Начин и поступак остваривања рефакције ПДВ	731
15.2.5.1.1. Обавезе продавца приликом продаје добара	731
15.2.5.1.2. Поступак надлежног царинског органа	732
15.2.5.1.3. Поступак страног држављанина	733
15.2.5.1.4. Обавезе продавца при рефакцији плаћеног ПДВ, начин исказивања у пореској пријави и књижење рефакције ПДВ у књиговодственој евиденцији ...	733
15.3. Рефундација ПДВ купцу првог стана	738
15.4. Рефундација ПДВ за куповину хране и опреме за бебе	743

ПРЕДГОВОР ЗА ШЕСТО ИЗМЕЊЕНО И ДОПУЊЕНО ИЗДАЊЕ

Шесто измењено и допуњено издање Приручника о примени пореза на додату вредност настало је због потребе да се у иновираном облику свеобухватно прикажу најновије значајне и обимне измене прописа којима је уређена ова област у Републици Србији.

Као што је познато, од 15. октобра 2015. године примењују се одредбе Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 83/15, у даљем тексту: Закон о ПДВ), у којем су извршене обимне измене и допуне у циљу даљег усаглашавања са прописима Европске уније који уређују област опорезивања потрошње ПДВ, стварања повољнијих услова за пословање привредних субјеката, спречавања евентуалних злоупотреба, као и обезбеђивања унапређења контроле ПДВ од стране Пореске управе.

У складу са изменама Закона о ПДВ извршене су измене и допуне у одговарајућим подзаконским прописима са применом од 15. октобра 2015. године, од када се примењују и нове одредбе Закона о ПДВ, осим одредаба којима се уводи исти рок од 15 дана за предају пореских пријава за месечне и тромесечне обвезнике ПДВ, које се примењују од 1. јануара 2016. године и одредаба о обавези сачињавања прегледа обрачуна ПДВ и достављања тог обрачуна уз пореску пријаву, које се примењују од 1. јануара 2017. године.

У циљу даљег усаглашавања Закона о ПДВ са прописима Европске уније, пре свега са Директивом Савета 2006/112/ЕЗ о заједничком систему пореза на додату вредност, створени су услови за евидентирање у систем ПДВ страних лица, тј. лица која на територији Републике немају седиште, односно пребивалиште, а која врше промет добара и услуга на територији Републике. У вези са тим, донет је Правилник о пореском пуномоћнику страног лица за порез на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/15), који се примењује од 1. октобра 2015. године. Овим прописом створени су услови да страно лице које врши промет добара и услуга на територији Републике (независно од своје сталне пословне јединице), може преко свог пореског пуномоћника да се евидентира као обвезник ПДВ у

Републици и да на тај начин, у пореском смислу, остварује иста права и обавезе као домаћи обвезници ПДВ.

Новим прописима уређени су услови које морају испуњавати лица за обављање послова пореског пуномоћства за рачун страног лица обвезника ПДВ у Републици (нпр. подношење евиденционе пријаве, обрачунавање ПДВ, издавање рачуна, подношење пореских пријава, плаћање ПДВ и друго). Од ових норми очекује се позитиван ефекат у смислу повећања конкурентности, броја пореских обвезника и пореских прихода Републике.

Ради стварања повољнијих услова за пословање привредних субјеката и даљег усклађивања са прописима Европске уније који уређују област ПДВ, извршене су значајне измене које се односе на институт пореског дужника и измене у примени ниже пореске стопе од 10% код опорезивања промета услуга смештаја у свим угоститељским објектима за смештај у складу са законом којим се уређује туризам, а не само у хотелима, мотелима, одмаралиштима, домовима и камповима, како је ранијим одредбама било прописано.

Проширен је круг пореских дужника који примењују механизам „обрнутог терећења“ („reverse charge“) из Директиве 2006/112/ЕЗ, по којем се пореска обавеза преноси са испоручиоца добара и услуга на примаоца добара и услуга. Нови порески дужници, поред постојећих, су:

- прималац добара и услуга из области грађевинарства, односно Република, републички и покрајински органи, органи локалне самоуправе и правна лица основана у циљу обављања послова државне управе и локалне самоуправе, независно од тога да ли обвезник ПДВ који врши предметни промет има статус извођача радова, односно да ли прималац добара и услуга има статус инвеститора у складу са законом којим се уређују планирање и изградња;

- прималац добара и услуга у случају промета између обвезника ПДВ, код промета електричне енергије и природног гаса који се испоручују преко преносне, транспортне и дистрибутивне мреже које обвезник ПДВ набавља за даљу продају;

- прималац добара и услуга код промета хипотековане непокретности при реализацији хипотеке у складу са законом којим се уређује хипотека;

- прималац добара и услуга код промета предмета заложног права при реализацији уговора о залози у складу са законом којим се уређује заложно право на покретним стварима;

- прималац добара и услуга код промета добара и услуга над којима се спроводи извршење у извршном поступку у складу са законом;

- стипендијалац имовине (из члана 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ), у случају када након извршеног преноса те имовине дође до престанка услова под којима је пренос био извршен.

У циљу спречавања евентуалних пореских злоупотреба, прописана је обавеза обрачунавања ПДВ од стране обвезника ПДВ стипендијалаца имовине или дела имовине по основу чијег преноса није постојала обавеза обрачунавања ПДВ ако у року од три године након извршеног преноса престану услови за неопорезивање који су били испуњени у моменту преноса имовине или дела имовине. Такође, у циљу спречавања пореских злоупотреба и истовременог обезбеђивања унапређења контроле ПДВ од стране Пореске управе, прописана је обавеза сачињавања

прегледа обрачуна ПДВ и његовог достављања уз пореску пријаву, с тим што је примана тих одредаба одложена до 1. јануара 2017. године.

Обвезницима ПДВ проширено је право одбитка претходног пореза на набавку електричних апарата за домаћинство, телевизијских и радио пријемника, уметничких дела ликовне и примењене уметности и других украсних предмета, који се користе за опремање административних просторија, на које нису имали право одбитка претходног пореза по ранијим одредбама.

Сходно изменама и допунама Закона о ПДВ, донети су нови подзаконски прописи и извршене су измене и допуне постојећих прописа који су објављени у „Службеном гласнику РС“, бр. 86/15, са почетком примене од 15. октобра 2015. године, и то:

1. Правилник о начину и поступку одобравања пореског пуномоћства за порез на додату вредност, донет на основу члана 10а став 13. Закона о ПДВ;

2. Правилник о утврђивању добара и услуга из области грађевинарства за сврху одређивања пореског дужника за порез на додату вредност;

3. Правилник о изменама и допунама Правилника о утврђивању услуга пружених електронским путем у смислу Закона о порезу на додату вредност;

4. Правилник о начину утврђивања пореске основице за обрачунавање ПДВ код промета добара или услуга који се врши уз накнаду;

5. Правилник о начину измене пореске основице за обрачунавање ПДВ;

6. Правилник о изменама и допунама Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ;

7. Правилник о изменама и допунама Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом на одбитак претходног пореза;

8. Правилник о изменама Правилника о утврђивању појединих добара и услуга из члана 25. Закона о порезу на додату вредност;

9. Правилник о начину исправке одбитка претходног пореза код измене основице за ПДВ;

10. Правилник о изменама и допунама Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци;

11. Правилник о изменама и допунама Правилника о облику и садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и о облику и садржини пореске пријаве ПДВ.

У наведеним подзаконским прописима извршене су обимне и значајне измене, обрађене у оквиру објашњења и илустративних примера у овом приручнику.

У овом издању свеобухватно је обрађена целокупна садржина Закона о ПДВ и одговарајућих подзаконских прописа као и у ранијим издањима, с том разликом што у новом издању нисмо посебно обрађивали примену ПДВ у појединим специфичним делатностима као у претходним издањима, из разлога што би у том случају дошло до значајног понављања објашњења одредаба које се на сличан или исти начин примењују у свим делатностима, па би у том случају и обим приручника био знатно већи. Сматрали смо да је целисходније дати детаљнија упутства за општу примену одредаба закона и подзаконских прописа, а само тамо где су прописани специфични поступци опорезивања дали смо детаљна објашњења са одговара-

јућим илустративним примерима (нпр. за пољопривреднике, туристичке услуге, половна добра, укључујући половна моторна возила, уметничка дела, колекционарска добра и антиквитете, и сл.).

За настанак овог, као и претходних издања, посебно су заслужни наши читаоци и претплатници часописа „Привредни саветник“, јер смо њихова свакодневна питања и наше одговоре на њих користили при избору и обради материје у овом приручнику. Користимо ову прилику да им се захвалимо, јер без сарадње са претплатницима и без решавања спорних питања која се у свакодневној пракси јављају, не би ни било овог приручника.

За све предлоге, сугестије и критике које будемо примили од наших корисника, унапред се захваљујемо и узећемо их у обзир приликом нових издања, односно приликом давања објашњења у часопису „Привредни саветник“.

Одговорни уредник,
др Ратомир Ћировић